

k problému volně vyjádřit, 35 % ZŠ zdůraznilo, že přednostní zajištění výuky anglického jazyka od 3. ročníku jim nepřináší žádné potíže.

Celkově z uvedených zjištění ČŠI vyplývá, že v základních školách je největší překážkou naplnění dané povinnosti nedostatek kvalifikovaných učitelů. Tento nedostatek velmi úzce souvisí také s nedostatkem mzdových prostředků.

Ve školních letech 2005/2006 a 2006/2007 se ve většině sledovaných ZŠ uskutečňovala dílčí opatření k podpoře jazykového vzdělávání, tato opatření však nevycházela ze systematického vyhodnocování výuky cizích jazyků. Školy především rozšiřovaly nabídku výuky cizích jazyků a souvisejících zájmových aktivit pro žáky. V následujícím roce 2006/2007 ještě téměř třetina ZŠ rozšiřovala výuku cizích jazyků v rámci povinné výuky nebo ve volitelných předmětech a zájmových útvarech. Základní školy se ve školních letech 2005/2006 a 2006/2007 v opatřeních na podporu výuky cizích jazyků soustředily na cíl zlepšení personálních podmínek a v této souvislosti došlo k mírnému zlepšení zapojení nekvalifikovaných učitelů do DVPP zaměřeného na jazykovou a metodickou přípravu. Ve školním roce 2007/2008 se sledované ZŠ při přijímání opatření na podporu výuky cizích jazyků již více opíraly o výsledky vlastního vyhodnocení kvality výuky cizích jazyků. V důsledku analýzy vlastních potřeb pak školy ve srovnání s předchozími lety více investovaly především do zlepšení materiálních podmínek výuky (94 %) a do zvyšování a prohlubování kvalifikace vyučujících (87 %). Ve srovnání s předchozími lety pracovaly ZŠ v roce 2007/2008 významně více na úpravách učebních dokumentů (54 %) a rozvoji mezinárodní spolupráce (40 %). Ve školním roce 2007/2008 školy oproti předchozímu roku realizovaly méně motivačních aktivit.

Ve školním roce 2005/2006 byl v ZŠ zjištěn značně nepříznivý kvalifikační potenciál učitelů cizích jazyků. Podíl učitelů s VŠ přípravou pro výuku cizích jazyků byl u angličtiny jen 29 % a u němčiny 45 %. Angličtinu vyučovalo i 20 % pedagogů bez VŠ vzdělání. Podíl rodilých mluvčích na realizované výuce cizích jazyků ve školách byl nepatrný. Ve školním roce 2005/2006 se učitelé ZŠ účastnili dalšího vzdělávání nejčastěji s cílem zlepšit si znalost jazyka, seznámit se s novými učebnicemi a motivačními formami práce (68 %) a připravit se na tvorbu ŠVP (9 %). Tento trend se projevil také ve školním roce 2006/2007, kdy se v nadpolovičním počtu ZŠ zaměřovalo další vzdělávání pedagogických pracovníků na metodické přístupy vyučujících při výuce cizích jazyků (57 %) a na prohlubování jazykových kompetencí vyučujících (51 %). V souvislosti s realizací kurikulární reformy učitelé navštěvovali vzdělávací aktivity spojené s tvorbou ŠVP (28 %). Mezi prioritně zastoupené vzdělávací oblasti patřilo v roce 2006/2007 ICT, ne vždy však zaměřené na využití při výuce cizích jazyků (37 %). Pouze vyučující z nízkého počtu ZŠ (15 %) absolvovali v roce 2006/2007 semináře orientované na vzdělávání žáků se ŠVP při výuce cizích jazyků a minimální počet škol využil vzdělávací aktivity zacílené na práci s Evropským jazykovým portfoliem a Společným evropským referenčním rámcem (2 %).

Ke zvýšení úrovně jazykových znalostí vyučující využívali v roce 2006/2007 rozvojový program MEJA (18 % vyučujících) a projekt celoživotního vzdělávání *Brána jazyků* (15 % vyučujících). Studium na VŠ ke splnění kvalifikačních předpokladů navštěvoval v roce 2006/2007 nízký počet učitelů (9 %). Mezinárodně uznávaný certifikát osvědčující určitou úroveň znalostí cizího jazyka získalo v roce 2006/2007 i 18 učitelů, kteří příslušnou odbornou kvalifikaci neměli. Dříve zaznamenávaný značný odliv kvalifikovaných učitelů cizích jazyků ze ZŠ, způsobený mimo jiné přesunem kvalifikovaných učitelů ze základních na střední školy a zvýšením nároků na počet vyučujících v důsledku zavádění výuky cizích jazyků již od třetího ročníku ZŠ, se ve školním roce 2006/2007 zpomalil.